

Dialog Dwóch Kultur

3-10, 25 września 2016

(strona polska)

Organizatorzy:

Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”
Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku
Muzeum Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów w Stawisku
Instytut Studiów Politycznych PAN w Warszawie

Współpraca:

Konsulat RP w Łucku
Europejska Rodzina Szkół im. Juliusza Słowackiego Czechy-Polska-Ukraina
Akademicki Zespół Szkół Ogólnokształcących w Chorzowie

Koordinacja:

(część literacka i muzealnicza): Mariusz Olbromski – dyrektor Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów w Stawisku
(część historyczna): prof. Grzegorz Nowik – Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, ISP PAN

Program

3. IX (sobota): 6.00 - ok. 20.00

W drodze do miasta Słowackiego

Przejazd na trasie Warszawa-Lublin-Chełm/Dorohusk-Łuck-Krzemieniec.

KRZEMIENIEC – obrady (4–5–6 września)

4 IX (niedziela) – Dzień inauguracyjny

9.00 - 14.00 UROCZYŚĆ OTWARCIA „DIALOGU DWÓCH KULTUR”

- Msza święta za duszę śp. Juliusza Słowackiego i Marszałka Józefa Piłsudskiego w kościele parafialnym pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika.
- Złożenie kwiatów na Cmentarzu Tunickim na grobie Salomei Słowackiej i rodziny Słowackich. Odczytanie listu Poety do Matki.
- Złożenie kwiatów pod pomnikiem Tarasa Szewczeni.
- Święto Ulicy Juliusza Słowackiego.
- Otwarcie „Dialogu Dwóch Kultur” przez przedstawicieli Władz i Organizatorów.
- Wystąpienie Krzysztofa Sawickiego, p.o. konsula generalnego RP w Łucku.
- Prezentacja listu od Ministra Kultury RP – Dorota Janiszewska Jakubiak, wicedyrektor Departamentu Dziedzictwa Narodowego w MKiDN.
- Prezentacja listu od Prezesa Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” – Katarzyna Józwiak.
- Prezentacja listu od Starosty Powiatu Grodziskiego – Jerzy Terlikowski.
- Wystąpienie Organizatorów: Tamary Sieniny, Mariusza Olbromskiego i prof. Grzegorza Nowika.

ok. 12.30 - 14.00 Sesja naukowa (Muzeum Juliusza Słowackiego):

„LITERACKIE PRZYJAŹNIE POLSKO-UKRAIŃSKIE W OKRESIE DWUDZIESTOLECIA MIEDZYWOJENNEGO”.

1. „Jarosław Iwaszkiewicz – „Wieże”. Wybór poezji w przekładzie Dmytro Pawłyuczki z udziałem Tłumacza. „Jarosław Iwaszkiewicz a Ukraina”. Słowo wstępne Mariusz Olbromski.
2. dr Jan Wolski – „Literackie przyjaźnie polsko-ukraińskie (Małaniuk – Iwaszkiewicz, Tuwim, Stempowski)”, Uniwersytet Rzeszowski.
3. prof. Henryk Duda – „Iwan Franko polskojęzyczny. Kilka uwag o powieści „Dla domowego ogniska”, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II.

15.00 - 18.00 (Muzeum Juliusza Słowackiego):

PROMOCJA WYDAWNICTW

1. Jacek Moskwa, „Jan Paweł II – ostatni wieszcz Romantyzmu”, prezentacja książki „Droga Karola Wojtyły”, wiceprezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, Warszawa.
2. Kazimierz Orłoś, prezentacja książki: „Dzieje dwóch rodzin: Mackiewiczów z Litwy i Orłosiów z Ukrainy”, wiceprezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, Warszawa.
3. prof. Lech Wojciech Szajdak, prezentacja książki: „Stefan Szajdak, autentysta, współzałożyciel grupy poetyckiej Wołyń”, Instytut Ochrony Środowiska i Leśnictwa PAN, Poznań.

4. Krzysztof Sawicki, prezentacja bilingwicznego zbioru wierszy „Okolice świata”, konsul generalny Konsulatu RP w Łucku.
5. prof. Grzegorz Nowik, prezentacja książki: „Bitwa o Ukrainę. Dokumenty operacyjne. 1 I – 24 VII 1920 r., Cz. I (1 I – 11 V 1920 r.)”, Warszawa 2016, Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, ISP PAN, Warszawa.

19.00 - 21.00 URODZINY SŁOWACKIEGO (Muzeum Juliusza Słowackiego):

1. Andrzej Król, „Co sływać w Rodzinie Szkół?”, Akademicki Zespół Szkół Ogólnokształcących, Chorzów.
2. Program „Kawiarenki Literackiej”: „Happy Birthday” - urodziny Julka z tortem urodzinowym sponsorowanym przez młodzież. Świętu towarzyszy sadzenie ofiarowanych Juliuszowi cebulek urodzinowych kwiatów (projekt poetycko-przyrodniczy „Sadźmy przyjacielu róże”).

5 IX (poniedziałek) (Muzeum Juliusza Słowackiego):

9.00 - 10.00

Idea ufundowania tablicy poświęconej Tomaszowi Oskarowi Sosnowskiemu:

- prof. Afanasij Łomakowycz, rektor Akademii Humanistyczno-Pedagogicznej im. Iwana Franki w Krzemieńcu.
- Towarzystwo im. Oskara Sosnowskiego w Równem.
- dr Marta Trojanowska, „Tomasz Oskar Sosnowski 1810-1886”, Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska w Przemyślu.

10.00 - 14.00

Historyczna sesja naukowa: „POLSKIE I UKRAIŃSKIE DROGI DO NIEPODLEGŁOŚCI 1914-1920” (panel dyskusyjny, pokaz filmów) – moderator prof. Grzegorz Nowik.

1. prof. Grzegorz Nowik, „Miejsce Ukrainy w myśli geopolitycznej Józefa Piłsudskiego”, Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, Instytut Studiów Politycznych PAN.
2. płk Tadeusz Krzastek, „Miejsca pamięci polskich i ukraińskich walk o niepodległość 1918–1920 (między Warszawą a Kijowem)”, Studium Europy Wschodniej Uniwersytet Warszawski.
3. dr Zbigniew Palski, „Ukraińskie i polskie pieśni wojskowe 1914–1920”, Instytut Studiów Politycznych PAN.
4. dr Paweł Rokicki, „Walka Polski i Ukrainy o niepodległość we współczesnej edukacji w Polsce”, Instytut Studiów Politycznych PAN.
5. Maria Kopycińska-Lehun, „Brzeżańczycy w powstaniu styczniowym. Na podstawie relacji Stanisława Wiszniewskiego”, Towarzystwo Przyjaciół Krzemieńca i Ziemi Wołyńsko-Podolskiej w Lublinie.
6. Pokaz filmu, reż. Mirosława Chojeckiego „Trudne braterstwo” i dyskusja panelowa.

15.00 - 18.00 Sesja naukowa: (Muzeum Juliusza Słowackiego):

KRZEMIENIEC – MIASTO RODZINNE WIESZCZA

1. dr Hanna Milewska-Młynik, „Rozśpiewany Krzemieniec”, Muzeum Niepodległości w Warszawie.
2. dr Urszula Olbomska, „Dworki starego Krzemieńca w oczach Mieczysława Orłowicza i obecnie”, Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej.
3. dr Jan Skłodowski, „Biblioteki dawnych szkół w Krzemieńcu”, Stowarzyszenie Historyków Sztuki, Warszawa.

19.00 - 21.00 (Muzeum Juliusza Słowackiego):

WIECZÓR ARTYSTYCZNO-LITERACKI

1. „Idą pancry na Wujek” – Teatr domowy poezji stanu wojennego na Śląsku. Fragmenty programu poetyckiego prezentowanego od 10 lat na scenie Teatru Śląskiego w Katowicach w grudniową rocznicę pacyfikacji Kopalni Wujek. Mottem tego programu jest wiersz Juliusza Słowackiego „Wyjdzie stu robotników”.
2. Bartłomiej Łuczak, „Dialogi” (piosenka i piosenka autorska), Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu.

6. IX (wtorek)

9.00-14.00 Sesja naukowa: (Muzeum Juliusza Słowackiego):

„ROMANTYZM POLSKI I UKRAIŃSKI”.

1. prof. Władysław Makarski, „Słowackiego świadomość języka i tekstu poetyckiego”, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II.
2. dr hab. Włodzimierz Toruń, „Juliusz Słowacki a Kornel Ujejski”, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II.

3. prof. Lech Wojciech Szajdak, „Juliusz Słowacki w Miłosławiu”, Instytut Ochrony Środowiska i Leśnictwa PAN, Poznań.
4. Beata Żółkiewicz-Siakantaris, „Juliusza Słowackiego spotkanie z Grecją w ‘Podróży do Ziemi Świętej z Neapolu’. Kilka refleksji”, Towarzystwo Kultury Polskiej im. Juliusza Słowackiego, Ateny.
5. Mariusz Olbromski, „Juliusza Słowackiego podróż do Ziemi Świętej”, Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów w Stawisku.
6. Bartłomiej Łuczak, „Jeszcze o ‘Fortepianie Szopena’ Cypriana Kamila Norwida”, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń.

15.00-18.00 Sesja naukowa: (Muzeum Juliusza Słowackiego)

WSPÓLNE DZIEDZICTWO KULTURY: „SZTUKA, OBYCZAJE, LUDZIE”

Złożenie kwiatów na grobie Pani Ireny Sandeckiej, Kustosza Pamięci Narodowej (delegacja).

1. dr Marta Trojanowska, „Kresowe wizerunki maryjne. Obecne problemy badawcze”, Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska w Przemyślu.
2. dr Tadeusz Iwiński, „Kawiarnia Szkocka we Lwowie”, Stowarzyszenie Ogród Sztuk i Nauk w Podkowie Leśnej.
3. Beata Woźniak „Wzajemne relacje Juliusza Słowackiego i Zygmunta Krasińskiego w świetle humanistycznych opinii kadry naukowej w artykułach prasowych XIX i początku XX wieku”, Muzeum Romantyzmu w Opinogórze.
4. Krystyna Orłowicz, „Wielkie postacie z Kresów – pani Maria Reyowa z d. Potocka oraz zamek Branickich w Montrésor – wielowiekowy ośrodek polskiej kultury nad Loarą”, Stowarzyszenie „Kresy we Francji”, Paryż.
5. Henryk Golab-Zelazko, „Polonia w Hiszpanii. Jej związki z Kresami”, Stowarzyszenie „Los Pireneos”, Hiszpania, Sariniena.

19.00-21.00 (Muzeum Juliusza Słowackiego)

WIECZÓR ARTYSTYCZNO-LITERACKI

1. „Kawiarenka Literacka”, „Od poezji Juliusza Słowackiego do wierszy Wisławy Szymborskiej. Stanisława Balińskiego poetyckie Pożegnanie Krzemieńca”.
2. Krzysztof Kołtun, „Weselna noc” – prezentacja książki poetyckiej (obyczaje staropolskie z okolic Lubomla na Wołyniu), Stowarzyszenie Pisarzy Polskich, Oddział w Krakowie.

SESJA ZABYTKOZNAWCZA

„ŚLADAMI KULTURY I HISTORII DAWNEJ RZECZYPOSPOLITEJ WIELU NARODÓW”

Komentarze:

Zabytki sztuki sakralnej – dr Marta Trojanowska

Architektura obronna i świecka – dr Urszula Olbromska

Zabytki Kołomyi – Irena Hulaj

oraz Uczestnicy „Dialogu Dwóch Kultur”

7. IX (środa)

Wyjazd z Krzemieńca o godz. 8.00

SESJA ZABYTKOZNAWCZA: „Z MIASTA WIESZCZA DO NAJSŁAWNIEJSZEJ TWIERDZY RZECZYPOSPOLITEJ”. ZWIEDZANIE Z KOMENTARZEM.

Krzemieniec – Zbaraż – Tarnopol (złożenie kwiatów pod tablicą poświęconą Juliuszowi Słowackiemu, rynek starego miasta) – Trembowla (ruiny zamku) – Czortków (zamek, kościół św. Stanisława, krótki spacer po mieście), Skala Podolska (ruiny zamku i pałacu, krótki spacer po mieście) – Kamieniec Podolski (przyjazd ok. 20.00).

W programie sesji zabytkoznawczych wykłady prof. Grzegorza Nowika, dr. Zbigniewa Pałskiego, płk. Tadeusza Krząstka dotyczące stosunków polsko-ukraińskich 1918–1920.

8. IX (czwartek) Kamieniec Podolski.

Uwaga: program pobytu w Kamieńcu będzie aktualizowany na bieżąco

SESJA NAUKOWA:

1. prof. Grzegorz Nowik, „Kamieniec Podolski – czasowa stolica Ukraińskiej Republiki Ludowej 1919–1920”, Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, ISP PAN.
2. Płk Tadeusz Krząstek, „Zachodnio-Ukraińska Republika Ludowa i wojna z Polską o Lwów i Galicję Wschodnią”, SEW UW.

3. Kamieniec Podolski, „Chocim i Okopy św. Trójcy w literaturze polskiej” (komunikat) Mariusz Olbromski, dyrektor Muzeum im. A. i J. Iwaszkiewiczów w Stawisku.

Zwiedzanie: (zamek, katedra, kościoły i inne zabytki)

oraz krótkie sesje wyjazdowe:

do pobliskiego Chocimia (zamek) i do Okopów św. Trójcy:

Program artystyczny „Kawiarenki Literackiej” – poetyckie spotkanie Słowackiego z Krasińskim.

18.00 - 20.00

- Katedra łacińska, msza św. koncelebrowana przez ks. biskupa Leona Dubrawskiego.
- Uroczyste odsłonięcie tablicy pamiątkowej ku pamięci „Biskupa Kamienieckiego Adama Stanisława Krasińskiego 1714-1800, herbu Ślepowron, oddanego Bogu i Ojczyźnie, obrońcy niepodległości Rzeczypospolitej, orędownikowi sprawy konfederacji barskiej, współtwórcy Konstytucji 3 Maja 1791 r., Kawalerowi Orderu Orła białego w trzechsetną rocznicę urodzin”.
- Roman Kochanowicz, „Adam Stanisław Krasiński i jego epoka (w trzechsetną rocznicę urodzin)”, dyrektor Muzeum Romantyzmu w Opinogórze.
- Program artystyczny: „Rok Henryka Sienkiewicza – Sienkiewicz o Słowackim” w wykonaniu „Kawiarenki Literackiej”.

9 IX (piątek), wyjazd wczesnym rankiem

SESJA ZABYTKOZNAWCZA CZ. II. ZWIEDZANIE Z KOMENTARZEM.

„ŚLADAMI FRANCISZKA KARPIŃSKIEGO, ZYGMUNTA KRASIŃSKIEGO I STANISŁAWA VINCENZA” (w czasie podróży komentarze na powyższy temat).

Kamieniec Podolski – Śniatyń (kościół Matki Bożej Szkaplerznej) – Kołomyja (cmentarz, kościoły).

Muzeum Huculszczyzny (godz. 14.00 - 16.00):

SESJA NAUKOWA POŚWIĘCONA IWANOWI FRANKO I STANISŁAWOWI VINCENZOWI

1. prof. Mirosława Ołdakowska-Kufłowa, „Huculszczyzna Stanisława Vincenza jako model świata”, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, przewodnicząca Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych PAN Oddział w Lublinie.

Stanisławów (spacer po rynku) – Bóbrka (ok. 20.00), gdzie zakwaterowanie.

10. IX (sobota), wyjazd wczesnym rankiem do Lwowa

Bóbrka – Lwów

- złożenie kwiatów na Cmentarzu Orłów Lwowskich, spacer po rynku, zwiedzanie świątyń,

wyjazd ze Lwowa o godz. 14.00, Medyka-Przemysł-Lublin-Warszawa- Podkowa Leśna (przyjazd w późnych godzinach nocnych).

ZAKOŃCZENIE „DIALOGU DWÓCH KULTUR”:

MUZEUM IM. ANNY I JAROSŁAWA IWASZKIEWICZÓW W STAWISKU

25 września (niedziela), godz. 17.00

- Relacja (pokaz slajdów) z przebiegu „Dialogu Dwóch Kultur” 2016 oraz otwarcie wystawy fotograficznej „Kamieniec – najsłynniejsza twierdza dawnej Rzeczypospolitej”.
- Otwarcie wystawy prac Natalii Sobkowicz (Tarnopol), „KWIATY LATA”, wielokrotnej uczestniczki Warsztatów Kulturowo-Artystycznych dla Polaków z Ukrainy.
- Promocja rocznika „Dialog Dwóch Kultur” 2015.
- Promocja tomu „Bitwa o Ukrainę. Dokumenty Operacyjne 1 I – 24 VII 1920 r. cz. I (1 I – 11 V 1920 r.)”.
- prof. Lech Wojciech Szajdak, prezentacja książki: „Stefan Szajdak, autentysta, współzałożyciel grupy poetyckiej Wołyń”, Instytut Ochrony Środowiska i Leśnictwa PAN, Poznań.
- Jarosław Iwaszkiewicz – „Wieże”. Wybór poezji w tłumaczeniu Dmytro Pawłyuczki. Słowo wstępne: Mariusz Olbromski